

หัวข้อการค้นคว้าแบบอิสระ	ความเชื่อด้านสุขภาพและพฤติกรรมการรับประทานยาของผู้ที่มีความดันโลหิตสูง ในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลท่าข้าม อำเภอเมือง จังหวัดแพร่
ผู้เขียน	นางสาวอำภรพรรณ ขำสาม
ปริญญา	สาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิระพร สุทธากรณ์

บทคัดย่อ

ผู้ที่ป่วยด้วยโรคความดันโลหิตสูง หากมีความเชื่อด้านสุขภาพที่เหมาะสม จะช่วยส่งเสริมให้มีพฤติกรรมการรับประทานยาที่ถูกต้อง ช่วยให้สามารถควบคุมระดับความดันโลหิตได้ การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความเชื่อด้านสุขภาพและพฤติกรรมการรับประทานยาของผู้ที่มีความดันโลหิตสูงในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลท่าข้าม อำเภอเมือง จังหวัดแพร่ โดยเลือกผู้ที่มีโรคความดันโลหิตสูงและไขมันในเลือดสูงจำนวนทั้งหมด 133 รายเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นจากการทบทวนวรรณกรรมประกอบด้วยส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป ส่วนที่ 2 ความเชื่อด้านสุขภาพ และส่วนที่ 3 พฤติกรรมการรับประทานยา เครื่องมือส่วนที่ 2 และ 3 ได้รับการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิได้ค่าความตรงตามเนื้อหา .81 และ .72 ตามลำดับ ส่วนการทดสอบความเชื่อมั่นของแบบสัมภาษณ์ ได้ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาคที่ .70

ผลการศึกษาการรับรู้ด้านสุขภาพของกลุ่มตัวอย่าง โดยแยกเป็นรายด้านพบว่า การรับรู้ความรู้ความรุนแรงของโรคและความเสี่ยงต่อภาวะแทรกซ้อนของโรคความดันโลหิตสูง และการรับรู้ประโยชน์ของการรับประทานยาอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 34.6$, S.D = 0.3 และ $\bar{X} = 29.3$, S.D = 0.6 ตามลำดับ) ส่วนการรับรู้อุปสรรคต่อการรับประทานยา อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 14.7$, S.D = 1.1) ส่วนพฤติกรรมการรับประทานยาอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 30.7$, S.D = 0.6) โดยเมื่อพิจารณาบางประเด็นพบว่า มีกลุ่มตัวอย่างบางส่วนมีการรับรู้อุปสรรคต่อการรับประทานยาที่ไม่เหมาะสม โดยร้อยละ 52.7 เกิดความรู้สึกเบื่อหน่ายที่จะต้องรับประทานยาและ ร้อยละ 56.3 ไม่อยากรับประทานยาเนื่องจากต้องปัสสาวะบ่อย ส่วนพฤติกรรมการรับประทานยาที่ไม่ถูกต้อง พบว่า ร้อยละ 38.3 ไม่เคยมีการ

ตรวจสอบชื่อ - สกุล ที่หน้าซองก่อนการรับประทานยา ร้อยละ 60.1 จะไม่รับประทานยาทันทีที่นึก
ได้หากมีการลืมรับประทาน ร้อยละ 13.5 เคยซื้อยารักษาโรคความดันโลหิตสูงมารับประทานเองและ
ร้อยละ 43.6 ไม่ไปพบแพทย์หากมีอาการผิดปกติหรืออาการไม่ดีขึ้น หลังจากรับประทานยารักษา

การศึกษานี้แสดงให้เห็นว่าผู้ที่ เป็น โรคความดันโลหิตสูงในชุมชนท่าข้ามมีความเชื่อด้าน
สุขภาพในระดับที่ดี แต่ยังมีพฤติกรรมการรับประทานยาอยู่ในระดับปานกลาง โดยผู้ที่มีพฤติกรรม
การรับประทานยาที่ไม่ถูกต้อง เหมาะสมอาจนำไปสู่การควบคุมระดับความโลหิตไม่ได้ และ เกิด
ภาวะแทรกซ้อนของโรคตามมา ดังนั้น กลุ่มนี้ควรได้รับการดูแลเป็นพิเศษจากเจ้าหน้าที่ทีมสุขภาพที่
เกี่ยวข้องต่อไป

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

Independent Study Title Health Belief and Compliance Behavior with Prescribed Medication Among People with Hypertension at Thakham District Health Promoting Hospital, Mueang District, Phrae Province

Author Miss Amponpun Kamsam

Degree Master of Public Health

Advisor Assistant Professor Dr. Weeraporn Suthakorn

Abstract

Appropriate health belief promotes compliance behavior with prescribed medication among diagnosed hypertensive person. This leads to being able to control blood pressure level. The purpose of this study is to investigate health belief and compliance to prescribed medication among high blood pressure patients at Thakham District Health Promoting Hospital, Mueang District, Phrae Province. A total of 133 patients diagnosed with hypertension and hyperlipidemia were selected to participate in the study. This study was carried out using a pre-structured and validated questionnaire, designed and developed based on literature review. The questionnaires were constructed into three parts: 1) general information, 2) health belief questions; and 3) compliance behavior to prescribed medication. Face validity of the questionnaire instrument in Part 2 and 3 was approved by experts in the field of health education. Content Validity of the two parts was approved with the content validity index, 0.81 and 0.72, respectively. The alpha Cronbach coefficient of the reliability test for the questionnaire was 0.70.

Results of this study regarding to health belief were classified into three parts. Perceived severity of the disease and perceived benefit of medication taking were at high level (\bar{X} =34.6, S.D = 0.3 and \bar{X} = 29.3, S.D = 0.6, respectively). Perceived barriers of medication-taking was moderate

level (\bar{X} =14.7, S.D = 1.1). Moreover, compliance behavior with prescription medication was moderate (\bar{X} =30.7, S.D = 0.6). When considering some issues, it was found that some of the respondents had poor perceived barriers of medication-taking. Of which, 52.7% of them experienced bad feelings about their medication-taking, and 56.3% were reluctant to take their medication due to frequent urination. Regarding to inappropriate medication-taking behavior, the study found that 38.3% have never verified their name on the medication packages, 60.1% would not immediately take the medicines once they realized they have forgotten, 13.5% ever took over-counter medicine for hypertension on their own, and 43.5% would not see a physician when they experienced unusual symptoms caused by medication taking.

The result of this study suggests good level of health belief among hypertensive people in Thakham community. However, they have moderate compliance behavior on prescribed medication. Those who had poor compliance may develop uncontrollable blood pressure level which leads to complicated symptoms. Therefore, such individuals would require special attention and assistance from local healthcare staffs.